Takva Ve Müttakî
Gönderen Kadir Hatipoglu - Aralık 20 2019 08:47:29

   أَلا إِنَّ
أَوْلِيَاء
اللّهِ لاَ
خَوْفٌ
عَلَيْهِمْ
وَلاَ هُمْ
يَحْزَنُونَ:&#15
75;لَّذِينَ
آمَنُواْ
وَكَانُواْ
يَتَّقُونَ:ل&#16
14;هُمُ
الْبُشْرَىف&#16
16;ي الْحَياةِ
الدُّنْيَا
وَفِي
الآخِرَةِ
لاَ
تَبْدِيلَ
لِكَلِمَاتِ
اللّهِ
ذَلِكَ هُوَ
الْفَوْزُ
الْعَظِيمُ:
     “İyi bilin ki, Allah’ın dostlarına korku yoktur. Onlar üzülmeyeceklerdir. Onlar iman ve ittikâ etmiş olan kimselerdir. Dünya hayatında da ahirette de onlara müjde vardır. Allah’ın sözlerinde asla değişme yoktur. İşte bu, büyük kurtuluşun kendisidir.”   (YUNUS SURESİ – 62.63.64. AYETLER)   Bugün Türkçemizde kullandığımız kelimelerin birçoğu Kur’an kelimeleridir. Bunlar asılları itibarıyla Arapça olmalarına rağmen, kültürümüzün ruhu mesabesinde olan İslamiyet’le beraber dilimize ve gönlümüze yerleşmiş, düşünce ufuklarımızı değiştirip genişletmişlerdir. “TAKVA” ve “MÜTTAKÎ” kelimeleri bunlardandır. Çünkü “takva” ve “müttakî” kelimesi, çeşitli kökleri ve isimleri ile 258 ayette geçmektedir. Sırf bu rakam bile takvanın Kur’an’daki önemini göstermeye yeter.   TAKVA KELİMESİ, KÖK OLARAK, “bir şeyi koruma altına almak, eziyetten korumak, himaye etmek, zarar verecek şeyden onu sakınmak”, “bir şeyi başka bir şeyle, bir tehlikeye karşı korumaya almak” anlamlarına gelmektedir. TAKVANIN ESAS ANLAMI, iki şey arasına engel koymaktır. Meselâ, aynı kökten olmak üzere, “O şeyden kalkan ile ittika

etti.” denir. Bunun anlamı, “o sözü edilen şey ile kendi arasına kalkanı engel yaptı” demektir. Peygamber (SAV) kelimeyi, şu hadisinde bu manada kullanır: “Bir yarım hurma ile de olsa, (sadaka vererek) kendinizi cehennemden ittika ediniz, (yani koruyunuz).”   Bu, “kendinizi, yarım hurma da olsa sadaka vermeyi âdeta kalkan edinerek, o büyük tehlikeye, yani cehennemin ateşine karşı muhafaza ediniz.” demektir.   “Takva”, Arap Cahiliyye devrinde aslında, “hayvan olsun insan olsun, canlı varlığın” dışardan gelecek yıkıcı bir kuvvete karşı kendini savunma davranışı” anlamını taşımakta idi. Bu, tamamen maddî bir tehlikeden korunmaktı. Kelime, Kur’an-ı Kerim’de bu öz anlamını yitirmemekle beraber, daha dolgun bir anlam kazanarak yepyeni bir kavram olmuştur. Kur’an’ın ona kazandırdığı anlam ile takva, “insanın, emirlerine boyun eğmek ve kulluk yapmak suretiyle kendisini Allah’ın muhafazasına koyarak, ahirette zarar ve elem verecek şeylerden titizlikle korunması, yani günahlardan geri durup hayır olan işlere sarılmasıdır.” Bu anlamda “Allah’tan korkup-çekinip-sakınıp, kulluğu ile kendini koruma altına alan kişiye, “muttaki”, yani “takvalı kişi” denmiştir. Demek ki Kur’an-ı Kerim takva ve muttaki ile bize kâmil bir mümini tarif etmektedir; ama özellikle onda bulunan Allah korkusunu methederek ve ona ağırlık vererek anlatmaktadır.   İnsan, düşünen, etrafını gözleyen, hayatın birçok tehlikelerine karşı ne kadar aciz olduğunun farkında olan bir varlıktır. Bundan dolayı tehlikelere karşı kendini koruma ihtiyacını hisseder, İnsanı buna sevk eden, fıtratındaki korku hissidir. İşte Kur’an, “takva” ve benzeri kelimelerle, insanın fıtrî olan bu hissine yönelerek onu gerçekten korkulması gerekli olandan korkacak şekilde ayarlar. Çünkü bu ayarlama yapılmaz ise insanın ruh dengesi bozulur, ruhî bunalımlara ve akıl hastalıklarına kapı aralanmış olur. İnsanların çoğunda, korku hissini iyi ayarlanmadığı ve dengesine oturtulamadığı için, diğer bir ifade ile korku asıl korkulması/çekinilmesi gereken Allah’a yönlendirilmediği için, insan bir sürü sahte korkunun elinde huzursuzluğun esiri olmuştur.   Fîruzabâdî, takvanın, Kur’an-ı Kerim’de şu beş anlamda kullanıldığını söyler: 1-) Korkmak, 2-) Sakındırma ve korkutma, 3-) Günahtan geri durmak, 4-) İhlâs ve yakin (kesinkes iman) ve 5-) Tevhîd ve doğru şahitlik...   Bunlardan ilk ikisi kelimenin lügat anlamı ile son üçü ise ıstılahî anlamı ile alâkalıdır.   Bunların ışığında bir Kur’an terimi olarak takvayı biraz daha genişçe tarif etmek istersek şunu söyleyebiliriz: “İnsanın, gerçek Tanrısı ve Rabbi olan, göklerde ve yerdekilerin sahibi, her şeyin yaratıcısı, bütün yaptıklarımızdan haberdar ve her şeyi bilici işitici görücü, hikmet sahibi, her şeyi gözetleyen, hesabı çabuk gören, cezalandırması şiddetli olan, bunlar gibi birçok celâl sıfatları yanı sıra; rahmet ve mağfiret sahibi, tövbeleri kabul edici olan Cenab-ı Allah’tan, kıyamet gününden ve cehennemden korkarak, kendisini emniyete almak, korktuğu dünyevî ve uhrevî maddî ve manevî azap, gazap ve cezalardan kurtulmak için, hem iman noktasında, hem de amel noktasında tedbir alması, yani iman ederek küfrün-inkârın tehlikelerinden, amel-i salih işleyerek günahların tehlikelerinden sakınıp Allah’ın koruması altına girmesidir.”   Yani Allah’tan yine Allah’a sığınmaktır. Bu yüzden âlimlerimiz takvayı şöyle tarif etmişlerdir: “Takva, Allah’ın cezalandırmasından korkarak, Allah’ın verdiği bir nur (hidayet) üzerinde Allah’a itaat etmektir.”

“Takva, nefse muhalefet etmek, hazzı terk etmektir.”   “Nefsi, Allah’a kavuşmaya ve O’nun ihsanına mâni olan şeyden uzak tutmaktır.”   “Allah Teâlâ dışındaki her şeyden uzaklaşıp Cenab-ı Allah’a yönelmektir.”   “Allah’ın dışındakileri Allah’a tercih etmemektir.”   Kur’an-ı Kerim’i tetkik ettiğimizde, ittika ve takvanın üç kademeli bir anlam ifade ettiğini görürüz: BİRİNCİSİ: Ebedî olarak cehenneme girme tehlikesinden korunmak için Allah’a şirk koşmaktan ittika edip (sakınıp) imana sarılmaktır.   İKİNCİSİ: Büyük günahları işlemekten ve küçük günahlarda ısrar etmekten kendini alıkoyarak, bunların cezasını cehennem azabı ile çekmekten sakınarak, bu tehlikeye karşı farz ibadetleri yerine getirmektir.   ÜÇÜNCÜSÜ: Kalbi meşgul eden her şeyden temizleyip bütün varlığı ile Allah’a yönelip bağlanmaktır. Allah şu ayetiyle bu derecede bir takva istemektedir: يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ اتَّقُواْ اللّهَ حَقَّ تُقَاتِهِ:   “Ey iman edenler, Allah’a, O’na yaraşır biçimde ittika edin.” (ÂLİ-İMRAN SURESİ – 102. AYET)   Rasülüllah (SAV)’in şu hadisi de takvanın bu son mertebesine işaret etmektedir: “Kişi dinen sakıncalı şeyleri yapma tehlikesine düşmeyeyim diye sakıncalı olmayan şeyleri de terk etmedikçe muttakiler derecesine ulaşamaz.”   Bir diğer hadis-i şerifte terk edilmesi gereken bu şeyler açıkça şöyle belirtilmiştir: “Helâl olan şeyler ve haram olan şeyler bellidir. Bu ikisi arasında helâl mi haram mı olduğu belirsiz bazı şeyler vardır ki, birçokları onları bilmezler. Bu şüpheli şeylerden kim ittika eder (sakınırsa) dinini ve şerefini korumuş olur. Kim de şüpheli şeylere dalarsa, hayvanların otlatılması yasak koruluk kenarında hayvan otlatan çoban gibi, çok sürmez yasak bölgeye(haramlara) dalar. Haberiniz olsun her padişahın girilmesini yasakladığı bir korusu vardır. Dikkat edin Allah’ın yeryüzündeki korusu da haram kıldığı şeylerdir.”   Bakara suresi’nin 177. ayeti takva sahibi kişilerin niteliklerini çok güzel bir şekilde özetlemektedir. Bu ayette Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır: لَّيْسَ الْبِرَّ أَن تُوَلُّواْ وُجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلَـكِنَّ الْبِرَّ مَنْ آمَنَ بِاللّهِ

وَالْيَوْمِ
الآخِرِ
وَالْمَلآئِ&#16
03;َةِ
وَالْكِتَاب&#16
16;
وَالنَّبِيّ&#16
16;ينَ وَآتَى
الْمَالَ
عَلَى
حُبِّهِ
ذَوِي
الْقُرْبَى
وَالْيَتَام&#16
14;ى
وَالْمَسَاك&#16
16;ينَ وَابْنَ
السَّبِيلِ
وَالسَّآئِل&#16
16;ينَ وَفِي
الرِّقَابِ
وَأَقَامَ
الصَّلاةَ
وَآتَى
الزَّكَاةَ
وَالْمُوفُو&#16
06;َ
بِعَهْدِهِم&#16
18; إِذَا
عَاهَدُواْو&#16
14;الصَّابِرِي&#
1606;َ فِي
الْبَأْسَاء
والضَّرَّاء
وَحِينَ
الْبَأْسِ
أُولَـئِكَ
الَّذِينَ
صَدَقُوا
وَأُولَـئِك&#16
14; هُمُ
الْمُتَّقُو&#16
06;َ:   “(İbadet ederken) yüzlerinizi doğu ve batı tarafına çevirmeniz “birr”, yani gerçek iyilik değildir. Fakat asıl iyilik, Allah’a, ahiret gününe, meleklere, kitaba ve peygamberlere iman eden; malını (Allah) sevgisi ile (veya mala düşkün olduğu halde) akrabaya, yetimlere, yoksullara, yolda kalmışlara, dilenenlere ve (kölelerle esirleri) kurtarmaya veren, namazını kılan, zekâtını veren; ahitleştikleri zaman (söz verdiklerinde) sözlerini yerine getiren;

zorda, darda ve savaş zamanında sabreden (kimselerin yaptığıdır). Sadıklar onlardır ve onlar takva sahiplerinin ta kendileridir.” (BAKARA SURESİ – 177. AYET)   Bu ayetle ilgili olarak Hz Peygamber (SAV) şöyle buyuruyor: “Kim bu ayete uygun hareket ederse, imanını kemale erdirmiş olur.”   Ayrıca onlar öfkelerini yutarlar, insanları affederler:
الَّذِينَ
يُنفِقُونَ
فِي
السَّرَّاء
وَالضَّرَّاء
وَالْكَاظِمِينَ
الْغَيْظَ
وَالْعَافِينَ عَنِ
النَّاسِ
وَاللّهُ
يُحِبُّ
الْمُحْسِنِينَ:   “O takva sahipleri ki, bollukta da darlıkta da Allah için harcarlar; öfkelerini yutarlar ve insanları affederler. Allah ta güzel davranışta bulunanları sever.”   (ÂLİ – İMRAN SURESİ – 134. AYET)   Hata ve günahlarından dolayı hemen tevbe ederler:
وَالَّذِينَ
إِذَافَعَلُواْ فَاحِشَةً
أَوْ
ظَلَمُواْ
أَنْفُسَهُمْ ذَكَرُواْ
اللّهَ
فَاسْتَغْفَرُواْلِذُنُوبِهِمْ وَمَن
يَغْفِرُ
الذُّنُوبَ
إِلاَّ
اللّهُ
وَلَمْ
يُصِرُّواْ
عَلَى مَا
فَعَلُواْ
وَهُمْ
يَعْلَمُونَ:   “Yine onlar ki, bir kötülük yaptıklarında, ya da kendilerine zulmettiklerinde Allah’ı hatırlayıp günahlarından dolayı hemen

tevbe-istiğfar ederler. Zaten günahları Allah’tan başka kim bağışlayabilir ki! Bir de onlar, işledikleri kötülüklerde, bile bile ısrar etmezler.” (ÂLİ – İMRAN SURESİ – 135. AYET)   Gündüzleri olduğu gibi geceleri de ibadetten geri durmazlar: إِنَّ
الْمُتَّقِينَ فِي
جَنَّاتٍ
وَعُيُونٍ:آخِذِينَ مَا
آتَاهُمْ
رَبُّهُمْ
إِنَّهُمْ
كَانُوا
قَبْلَ
ذَلِكَ
مُحْسِنِينَ:كَانُوا
قَلِيلاً
مِّنَ
اللَّيْلِ
مَا
يَهْجَعُونَ:وَبِالْأَسْحَارِ هُمْ
يَسْتَغْفِرُونَ:وَفِي
أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ
لِّلسَّائِلِ
وَالْمَحْرُومِ:   “Şüphesiz ki Allah’a isyandan sakınanlar, cennetlerde ve pınar başlarında bulunacaklar.” “Rablerinin kendilerine verdiğini alarak. Kuşkusuz onlar, bundan önce dünyada güzel davrananlardı.” “Geceleri pek az uyurlardı.” “Seher vakitlerinde de istiğfar ederlerdi.” “Mallarında, muhtaç ve yoksullar için bir hak vardı.” (ZARİYAT SURESİ - 15–19. AYETLER)   Adaletlidirler: يَا
أَيُّهَا
الَّذِينَ
آمَنُواْ
كُونُواْ
قَوَّامِينَ
لِلّهِ
شُهَدَاء
بِالْقِسْطِ
وَلاَ
يَجْرِمَنَّ&#16

03;ُمْ شَنَآنُ
قَوْمٍ عَلَى
أَلاَّ
تَعْدِلُواْ
اعْدِلُواْ
هُوَ
أَقْرَبُ
لِلتَّقْوَى
وَاتَّقُواْ
اللّهَ إِنَّ
اللّهَ
خَبِيرٌ
بِمَا
تَعْمَلُونَ:
     “Ey iman edenler! Allah için hakkı ayakta tutan, adaletle şahitlik eden kimseler olun. Bir topluluğa duyduğunuz kin, sizi âdil davranmamaya itmesin. Adaletli olun; bu, Allah korkusuna daha çok yakışan (bir davranış) tır. Allah'a isyandan sakının. Allah yaptıklarınızı hakkıyla bilmektedir.” (MAİDE SURESİ – 8. AYET)   Ve Allah’ın kitabına ve Rasülü (SAV)’e gerçek anlamda uyarlar: وَمَن
يُطِعِ
اللَّهَ
وَرَسُولَهُ
وَيَخْشَ
اللَّهَ
وَيَتَّقْهِ
فَأُوْلَئِكَ هُمُ
الْفَائِزُونَ:   “Her kim Allah’a ve Rasülüne itaat eder, Allah’a saygı duyar ve O’ndan sakınırsa, işte asıl bunlar mutluluğa erenlerdir.” (NUR SURESİ – 52. AYET)   Cenab-ı Allah, Kur’an’da, bu takvalarına karşılık olarak dünyada iken muttakilere müjdeler, ilâhî yardım, muzafferiyetler, bereket, ilim, hakkı batıldan ayırmalarına yardım edecek bir nur/bir yetenek, her işte kolaylık, yeryüzünün mirasını, ilâhî rahmeti ile mağfiretini, dünyevî azaptan kurtuluş ve felâhı vaat etmiştir. Ahiretteki nimetlerin ise haddi hesabı yoktur. Naim cennetlerinde, ebedîlik cennetlerinde, Adn cennetlerinde türlü türlü nimetler o muttakiler için, takvalarının bir mükâfatı olarak hazırlanmış onları beklemektedir. Çünkü adalet ve hikmet sahibi Allah Teâlâ muttakilerin velisidir; muttakiler de Allahın velileri, dostlarıdır ve onlara korku ve üzüntü de yoktur. Bu konuda Allah şöyle buyuruyor: أَلا
إِنَّ
أَوْلِيَاء
اللّهِ لاَ
خَوْفٌ
عَلَيْهِمْ
وَلاَ هُمْ

يَحْزَنُونَ:الَّذِينَ
آمَنُواْ
وَكَانُواْ
يَتَّقُونَ:لَهُمُ
الْبُشْرَى
فِي
الْحَياةِ
الدُّنْيَا
وَفِي
الآخِرَةِ
لاَ
تَبْدِيلَ
لِكَلِمَاتِ
اللّهِ
ذَلِكَ هُوَ
الْفَوْزُ
الْعَظِيمُ:
     “İyi bilin ki, Allah’ın dostlarına korku yoktur. Onlar üzülmeyeceklerdir. Onlar iman ve ittikâ etmiş olan kimselerdir. Dünya hayatında da ahirette de onlara müjde vardır. Allah’ın sözlerinde asla değişme yoktur. İşte bu, büyük kurtuluşun kendisidir.”   (YUNUS SURESİ – 62/63/64. AYETLER)   Cenab-ı Allah iman ve takvalarından dolayı onları dost saymıştır, velisi kabul etmiştir.   KAYNAK : DİYANET AYLIK DERGİ   EYLÜL - 2005

islam ve Hayat,Güncel Vaaz ve Hutbeler